

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
Магістерська освітня програма
« Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»
(назва магістерської програми)

на тему: **«Роздрібні безготівкові платіжні банківські послуги в умовах
цифрової трансформації»**

»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка ФФБС

Бойко С.О..

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор _____

(науковий ступінь, вчене звання)

_Кузнєцова Л.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Розвиток роздрібних безготівкових платіжних послуг банків впливає на економіку в цілому, оскільки організує грошовий обіг. На діяльність банків на ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг впливають інноваційна складова та цифрові технології, які є досить важливим чинником просування банківських продуктів на ринку, а саме рушійною силою для надання та розповсюдження його цифрових фінансових послуг. Актуальність дослідження процесів впровадження цифрових технологій банку на ринку роздрібних безготівкових платіжних банківських послуг підтверджується завданнями, що визначені «Стратегією НБУ розвитку фінтеху в Україні до 2025 року»: сприяння розвитку конкуренції на фінансовому ринку; підвищення доступності та якості фінансових послуг, розширення їх асортименту; зниження ризиків і витрат у фінансовій сфері; підвищення рівня конкурентоспроможності українських інноваційних технологій, в тому числі на ринку роздрібних безготівкових платіжних банківських послуг.

Отже, актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи підтверджує необхідність пошуку новітніх прогресивних форм взаємодії суб'єктів ринку роздрібних безготівкових платіжних банківських послуг в умовах цифрової трансформації.

Метою дослідження є розвиток методичних підходів засад щодо визначення сутності роздрібних безготівкових платіжних банківських послуг та методичних засад до визначення особливостей діяльності банків на ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг і розробка пропозицій щодо активізації банків на цьому ринку в умовах цифровізації платіжних послуг.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- узагальнити підходи дослідників до трактування сутності роздрібних безготівкових платіжних банківських послуг, визначити особливості впливу цифровізації на ринок роздрібних платіжних послуг;
- дослідити чинники впливу на результати діяльності банків на ринку роздрібних безготівкових платіжних банківських послуг в умовах

цифровізації;

- узагальнити правову основу регулювання процесів формування та здійснення роздрібних безготівкових платіжних послуг;
- здійснити аналіз світових тенденцій розвитку безготівкових платіжних банківських послуг;
- розробити систему критеріїв та проранжувати за ними результати розвитку ринку платіжних карток вітчизняних банків в умовах цифровізації;
- проаналізувати вплив цифрової економіки на роздрібні безготівкові платіжні послуги банків»;
- розробити науково-методичні підходи до визначення чинників впливу на розвиток роздрібних безготівкових платіжних послуг вітчизняних банків;
- дослідити міжнародний досвід розвитку ринку цифрових роздрібних безготівкових платіжних послуг;
- сформулювати рекомендації щодо активізації діяльності вітчизняних банків на ринку цифрових роздрібних безготівкових платіжних послуг.

Об'єктом дослідження є економічні відносини між суб'єктами ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг в умовах цифрової трансформації.

Предметом дослідження є сукупність практичних інструментів врахування інтересів банків при наданні роздрібних безготівкових платіжних послуг на ринку.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є наукові розробки вітчизняних і зарубіжних вчених в області банківської справи, маркетингу, базисні положення теорії і методології системного аналізу.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 91 сторінку. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 18 рисунків.

У першому розділі «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РОЗДРІБНИХ БЕЗГОТІВКОВИХ ПЛАТЕЖІВ»

визначено сутність роздрібних безготівкових платіжних послуг, сутність та особливості платіжного ринку, сутність роздрібної платіжної системи на ринку безготівкових платіжних послуг

Проведене дослідження сучасного міжнародного та національного правового законодавства, що регулює діяльність банків на ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг. Визначено чинники, які впливають на роздрібні безготівкові платіжні послуги, що дозволило зробити відповідні висновки.

У другому розділі «АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНИХ БЕЗГОТІВКОВИХ ПЛАТЕЖІВ БАНКІВ В ПОСЛУГ УКРАЇНИ» здійснено аналіз впливу чинників на розвиток роздрібних безготівкових платіжних послуг, проведено оцінку діяльності банків на ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг та позицій банків на ринку роздрібних платіжних систем в Україні, досліджено процеси розвитку сучасного карткового бізнесу банків в Україні.

У третьому розділі «**НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ НА РИНКУ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ**» проаналізовано перспективи розвитку світового ринку роздрібних платіжних послуг, визначено вплив цифрових технологій на розвиток роздрібних безготівкових платіжних послуг та запропоновано заходи по удосконаленню процесів управління цифровізацією роздрібних платіжних послуг на основі реалізації стратегії, методика побудови якої запропонована у роботі.

ВИСНОВКИ

1. Під впливом цифрової економіки змінюється діяльність банків на ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг ускладнюється, оскільки банки обумовлені змінами, що відбуваються пі цифрової трансформації на національному та світовому фінансових ринках.

2. Головними чинниками, що впливають на загострення конкуренції, є глобалізація світового фінансового ринку, розвиток нових цифрових фінансових

технологій, а також нових фінансових посередників (фінтехів), які активно функціонують на ринку роздрібних безготівкових платіжних послуг.

3. Важливими для управління безготівковими роздрібними платежами в сучасних умовах розвитку економіки України є чинники внутрішнього середовища: недоступність та вартість кредитних ресурсів, заборгованість з виплати заробітної плати.

4. Конкуренція комерційних банків та небанківських організацій на роздрібному безготівковому ринку платежів може сприяти більш ефективному здійсненню роздрібних платежів та створенню нових умов функціонування традиційних роздрібних платіжних систем за рахунок: розширення набору альтернативних способів платежів для кінцевого користувача; забезпечення більш швидкого або цілодобового обслуговування; підвищення рівня фінансової доступності та зниження собівартості розміру комісій платежу та його обробки; пошуку та виходу на нові ринки з певними видами платежів та технологічного розвитку шляхом розробки та впровадження власних інновацій.

5. Безготівкові роздрібні розрахунки можуть бути використані для успішного електронного банкінгу для онлайн-оплати рахунків, онлайн-брокериджу, онлайн управління рахунком, будь-якої банківської діяльності.

6. Зростання очікувань клієнтів за швидкістю та зручністю обслуговування, впровадження на ринку інноваційних платіжних рішень, розширення складу учасників платіжного ринку вимагають забезпечити технологічний безшовний обмін та обробку платіжної інформації в онлайн-режимі.

7. Для забезпечення операційної сумісності, структуризації та розширення складу платіжної інформації, що передається, в зарубіжній практиці застосовуються єдині схеми та формати електронних фінансових повідомлень на основі міжнародного стандарту ISO 20022.

8. Стратегічна мета банків України на 2022 рік – це збереження фінансової стійкості, підвищення операційної ефективності, забезпечення їх розвитку та збільшення кількості конкурентних переваг на ринку роздрібних платіжних послуг.

9. Розвиток ринку цифрових платежів може скоротити витрати банків, країн і комерсантів, стимулювати економічне зростання і сприяти фінансову прозорість як і країнах, що розвиваються, і в розвинених країнах.